

NE PREZRITE:

Krojili bomo otroške hlače

Društvo prijateljev mladine ŽIV-ZAV bo v torek, 18. marca, organiziralo zelo zanimiv tečaj. Učili vas bomo krojiti in šivati otroške hlače. Učiteljici in svetovalki bosta Jelka Logar, modna urednica Naše žene in Vera Smrekar, modelarka, sicer pa sodelavka Naše žene.

Zakaj bomo prvič krojili ravo otroške hlače? Z nečim je pač treba začeti na takšnih tečajih. Če pa bo zanimanje veliko, bomo tečaj krojenja otroških hlač ponovili in ga tudi nadaljevali. Tako bi vse, ki se za krojenje in šivanje zanimajo, lahko naučili krojiti in šivati še otroške bluže, srajce, krila, obleke itd. Zavedmo se namreč, da je v teh časih, ko so še posebno otroška oblačila draga, zelo pomembno, če zna človek doma kaj sam narediti. Na takšen način se da prihraniti marsikakšen dinar. In ker je ravno krojenje najtežje ozi-

roma je od dobrega kroja vse odvisno, smo se odločili, da vas najprej naučimo krojiti hlače in prerinovati kroje iz revij.

Kje in kdaj bo ta tečaj? Na Staničevi 41 v mali dvorani v pritličju. Tečaj se bo začel ob 17. uri. In kaj na prinesejo s seboj tečajniki oziroma tečajnice? Škarje, svinčnik in papir, kjer si bodo narisale kroje in ga izrezale. Lahko pa prinesejo s seboj tudi blago. Če bo čas, vam bosta otroške hlače na licu mesta ukrojile Jelka ali Vera. In še to: **tečaj je brezplačen.**

N. Ž.

OTROCI PREBERITE!

Nedeljske matineje

Kulturno umetniško društvo Stadion in Društvo prijateljev mladine ŽIV-ZAV pod vodstvom Franceta Jeršina nadaljujeta z nedeljskimi matinejami za najmlajše, torej za otroke do četrtega razreda osemletke.

Kje? Če še ne veste: v veliki dvorani na Staničevi 41 v pritličju.

Kdaj? Ob 11. uri, torej eno uro kasneje kot prej.

Vstopnica je 100 dinarjev. Naj vas opozorimo, da je vstopnica hkrati tudi srečka. Nagrade pa dobijo tudi tisti otroci, ki po predstavi dobro odgovarjajo na zastavljene zanke in uganke.

V nedelo, 16. marca, predstava *odpade, ker so volitve.*

V nedeljo, 23. marca, ob 11. uri bo lutkovna skupina Sneiderje uprizorila igrico *HISA TETE BARBARE.*

V nedeljo, 30. marca ob 11. uri pa bo lutkovna skupina France Saleški Finžgar uprizorila predstavo *RADOVEDNI SLONČEK.*

N. Ž.

SSVŠ FRANC ROZMAN-STANE

Drugi letnik na Pokljuki

Učenci 2. letnika Splošne srednje vojaške šole Franc Rozman-Stane, katerih strešna je Duško Kojić, so v drugi polovici februarja bili na 10-dnevnem smučaskem tečaju na poligonu Pokljuka. Začetniki so v tem času imeli osnovno šolo smučanja, tisti, ki so že prej osvojili temeljne pravine na smučeh pa so se udeležili nadaljevalne šole.

Smučarsko šolo sta vodila profesorja Leopold Toplak in Peter Lazarevič ter vojska Tomaž Erjavac in Janko Žižek.

Zadnji dan tečaja so učenci imeli tekmovanje v veleslalomu in dokazali, da so vsi naučili smučati. Zmagal je Edo Kranjc v času 32,8, pred

Edvardom Staroverskim - 33,1, tretji pa je bil Marjan Verdev z rezultatom 33,6.

Na Pokljuki v vojašnici Rudno polje so se učenci udeleževali zelo pestre izvenšolske dejavnosti. Prirejali so športna tekmovanja v namiznem tenisu in šahu, pripravili so zanimivo kviz tekmovanje in družabno igro »Rabarbara«, sodelovali v marksiističnem krožku in poslušali nekaj strokovnih predavanj o smučanju. Bili so tudi na izletu do planinske kočice na Uskovnici ter do bližnjega Športhotela. Obiskali so spomenik padlim na Pokljuki, ob katerem so na uri zgodovine poslušali pripoved o junaki bori 3. bataljona Prešernove brigade in njegovi herojski smrti.

I. Š.

Odvoz kosovnega materiala

Komunalno podjetje Ljubljana, toz Javna higiena, bo organiziralo odvoz odpadnega kosovnega materiala. Razpored odvoza za krajevne skupnosti v bežigradski občini:

- KS Savsko naselje I, II in III - 2. aprila
- KS Boris Zihel, Boris Kidrič in A. T. Linhart - 3. aprila
- KS Bežigrad sever in jug - 4. aprila
- KS Miran Jarc in Ivan Kavčič - sobota 5. aprila
- KS Stadion, Koroških partizanov in Triglav - 7. aprila
- KS Jože Štembal in Brinje - 8. aprila
- KS Stožice, Urške Zatlje in 7. september - 9. aprila
- KS Črnuče-Gmajna, Franc Ravbar in Rezke Dragar - 10. aprila
- KS Ježica in Savlje - Kleče - 11. aprila
- KS Tomačevo-Jarše, Šentjakob-Podgorica in Nadgorica-Ježa - 14. aprila

Vse občane prosimo, da sortirani material odložijo do 6. ure zjutraj na pločnik ob cesti. Če je material na dvorišču, mora biti urejen dovoz za vozila.

Morebitne reklamacije sporočite na telefon 320-356, vsak delovni dan med 6.30 in 7.30 ter med 12.30 in 14. uro.

Vsi stroški za odvoz odpadnega kosovnega materiala so vključeni v ceno odvoza komunalnih odpadkov, skladno z določili odloka o odstranjanju komunalnih odpadkov na območju ljubljanskih občin.

KOMUNALNO PODJETJE LJUBLJANA TOZD JAVNA HIGIENA

Popravek

V sestavku »Lani več kaznivih dejanj«, objavljenem v 3. številki na 5. strani, je tiskarski škrat zgrešil nekaj napak.

Besedilo na začetku 2. odstavka se pravilno glasi:

V primerjavi z letom 1984 se je najbolj povečalo število kaznivih dejanj zoper družbeno in zasebno premoženje in sicer za 180 primerov, od tega tatvine za 115 in velike tatvine za 38 primerov.

V 3. odstavku je pravilno:

Tako za mladoletnike kot tudi otroke je značilno, da v večini primerov kazniva dejanja izvršujejo skupaj s svojimi vrstniki. Zato je število osumljenih otrok in mladoletnikov eklatantno večje, kot pa je bilo število izvršenih kaznivih dejanj.

Pa še: lani je bilo zabeleženih 686 prekrškov zoper javni red in mir.

Odlok o ravnanju z odpadki

Nadaljevanje iz prejšnje številke

VII. KAZENSKE DOLOČBE

30. člen

Z denarno kaznijo od 20.000 do 60.000 dinarjev se kaznuje za prekršek izvajalec, če:

1. ne zagotovi pogojev za uvedbo rednega odvoza komunalnih odpadkov (drugi odstavek 4. člena)

2. ne odvažja in ne odlaga komunalnih odpadkov iz območij, kjer je organiziran reden odvoz skladno z letnim načrtom in urnikom odvoza ter če ne izdela letnega načrta in urnika odvoza (18. člen)

3. ne vzdržuje na svoje stroške posod, ki jih po potrebi sproti ne očisti, ne popravlja okvar in dotrajanih posod ne nadomesti z novimi (19. člen)

4. ne obvesti o izpadu odvoza zaradi višje sile, kot to določa 20. člen.

5. ne pripelje v času odvoza posod iz zbirnega na odjemno mesto povsod tam, kjer mu je omogočen dostop do njih in ne očisti odjemnih mest ali okolice, če ju je pri praznjenju v komunalno vozilo onesnažil in ne odvažja odpadkov s specialnimi komunalnimi vozili (21. člen)

6. ne upošteva vseh sprememb, ki jih sporoči povzročitelj (23. člen)

7. ne izdela katastra zbirnih in odjemnih mest komunalnih odpadkov (24. člen)

8. ne ugotavlja in ne evidentira strukture in količine odpadkov, kot to določa 25. člen

9. posebne odpadke, ki vsebujejo nevarne snovi, odlaga na odlagališče (26. člen)

10. ne izdela programa upravljanja in vzdrževanja odlagališča (27. člen)

11. ne postavi kazipotov do odlagališča in povzročiteljev ne seznani o poslovanju odlagališča v sredstvih javnega obveščanja (tretji odstavek 27. člena)

12. ne odstrani odpadkov, kot določa 28. člen

13. ne sprejme in ne odloži odpadkov, ki jih občani - povzročitelji sami s svojimi vozili pripeljejo na odlagališče (29. člen)

Z denarno kaznijo od 8000 do 15.000 dinarjev se kaznuje odgovorna oseba izvajalca, ki stori prekršek iz prvega odstavka tega člena.

31. člen

Z denarno kaznijo od 20.000 do 60.000 dinarjev se kaznuje za prekršek organizacija za odkup in predelavo odpadkov, če ne pripravi programa zbiranja tistega dela odpadkov, ki se lahko uporabljajo kot surovine (22. člen)

Z denarno kaznijo od 8000 do 15.000 dinarjev se kaznuje odgovorna oseba organizacije za odkup in predelavo odpadkov, ki stori prekršek iz prvega odstavka tega člena.

32. člen

Z denarno kaznijo od 20.000 do 60.000 dinarjev se kaznuje za prekršek organizacija združenega dela ali druga pravna oseba in posameznik, ki stori prekršek v zvezi s samostojnim opravljanjem dejavnosti, kot povzročitelj, če:

1. ne zbira odpadkov, kjer je organiziran reden odvoz (1. člen)

2. ne odlaga komunalnih odpadkov v posode in ne uredi zbirnega mesta ter ne nabavi posode za svoje potrebe, kot to določa 12. člen

3. odlaga v posode odpadke iz 13. člena

4. ne prevažja odpadkov tako kot to določa 14. člen.

5. ne vzdržuje čistoče na zbirnih mestih za odpadke in dovoznih poteh, v zimskem času ne odmeče snega tako, da je omogočen dostop do posod (15. člen)

6. ne pripelje posod v času odvoza iz zbirnega na odjemno mesto, kot to določa 16. člen.

7. ne obvešča izvajalca o vseh spremembah, ki na podlagi meril za oblikovanje cen ne vplivajo na ceno odvoza (17. člen)

8. odlaga odpadke izven odlagališča komunalnih odpadkov in jih ne odstrani ter odpelje na odlagališče (28. člen)

Z denarno kaznijo od 8.000 do 15.000 dinarjev se kaznuje odgovorna oseba organizacije združenega dela ali druge pravne osebe, ki stori prekršek iz prvega odstavka tega člena.

33. člen

Z denarno kaznijo od 5.000 do 15.000 dinarjev se kaznuje za prekršek posameznik, če:

1. ne zbira odpadkov, kjer je organiziran reden odvoz komunalnih odpadkov (1. člen)

2. ne uredi zbirnega mesta v skladu z določbami tega odloka ter ne nabavi posode za svoje potrebe, kot to določa 12. člen

3. odlaga v posode odpadke iz 13. člena

4. ne vzdržuje čistoče na zbirnih mestih za odpadke in dovoznih poteh in v zimskem času ne odmeče snega tako, da je omogočen dostop do posod (15. člen)

5. ne obvešča izvajalca o vseh spremembah, ki na podlagi meril za oblikovanje cen vplivajo na ceno odvoza (17. člen)

6. odlaga odpadke izven odlagališča komunalnih odpadkov in jih ne odstrani, ter odpelje na odlagališče na svoje stroške (28. člen)

34. člen

Z denarno kaznijo 500 dinarjev se kaznuje za prekršek na kraju, kdor ne pripelje posode v času odvoza iz zbirnega na odjemno mesto, kot to določa 16. člen.

Denarno kazen iz prvega odstavka tega člena izterja takoj na kraju delavec Mestne uprave za inšpekcijske službe in delavec milice.

35. člen

Z denarno kaznijo 500 dinarjev se kaznuje za prekršek delavec izvajalca na kraju, ki takoj ne očisti odjemnega mesta ali okolice, ki ju je onesnažil pri praznjenju posod v komunalno vozilo (drugi odstavek 21. člena). Denarna kazen se izterja tako, kot to določa drugi odstavek prejšnjega člena.

36. člen

Nadzor nad izvajanjem tega odloka opravljajo inšpekcijski organi (urbanistični, sanitarni, vodno-gospodarski, gozdarski in drugih inšpekcij). Mestne uprave za inšpekcijske službe ter organi milice, vsak v okviru svojega delovnega področja in območja.

IX. PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

37. člen

Komunalni odpadki se lahko v plastičnih vrečkah odlagajo na zbirna mesta še največ eno leto po sprejemu tega odloka.

38. člen

Povzročitelji morajo za posebne odpadke, ki vsebujejo nevarne snovi, voditi evidenco in hraniti dokazila o uničevanju oziroma neškodljivem odlaganju ali shranjevanju teh odpadkov do uveljavitve republiških predpisov, ki urejajo ravnanje s temi odpadki.

Kdor odloži posebne odpadke, ki vsebujejo nevarne snovi kjerkoli, jih mora na svoje stroške odstraniti tako, da ne ogroža varstva okolja.

39. člen

Mestni upravni organ, pristojen za komunalno gospodarstvo sprejme v roku šestih mesecev po uveljavitvi tega odloka:

1. minimalne pogoje za ureditev zbirnega in odjemnega mesta ter način za določanje velikosti in števila tipiziranih posod (9. člen)

2. program upravljanja in vzdrževanja odlagališča komunalnih odpadkov (27. člen)

40. člen

Organizacija združenega dela za odkup in predelavo odpadkov izdela v roku enega leta po uveljavitvi tega odloka program zbiranja tistega dela odpadkov, ki se lahko uporabljajo kot surovine.

41. člen

Izvajalec izdela v roku dveh let od uveljavitve odloka kataster zbirnih in odjemnih mest in ga sproti dopolnjuje.

42. člen

Z dnem uveljavitve tega odloka preneha veljati:

1. odlok o odstranjevanju komunalnih odpadkov na območju ljubljanskih občin (Uradni list SRS, št. 17/81 in 10/85) in

2. odlok o obveznem odlaganju in odvažanju smeti ter odpadkov na ureditvenem območju (KS Medvode (Uradni list SRS, št. 19/75)

43. člen

Ta odlok začne veljati osmi dan po objavi v Uradnem listu SRS.

Št. 352-2/85
Ljubljana, dne 5. decembra 1985.

Med vodilnimi v državi

20 let vrtnja in miniranja v Geološkem zavodu Ljubljana

Leta 1985 je minilo 20 let, kar se Geološki zavod Ljubljana ukvarja z vrtnjem in miniranjem. V to dejavnost se je vključil v obdobju prehoda vrtno-minerskih del iz ročnega v industrijsko razvito tehniko vrtnja globokih vrtn in masovnega miniranja gradbenega materiala ter v času, ko je gradbeništvo v celoti prešlo v industrializacijo.

Rast in razvoj sedanje TOZD GZL Vrtno-minerska dela argumentirano predstavljajo iz leta v leto bolj številni delovni nalogi, ki so porasli od treh na leto v začetku izvajanja delo do 130 v letu 1985; letna poraba razstreliva je leta 1965 znašala 30 ton, v letu 1985 pa so porabili poleg ostalega materiala že 1770 ton razstreliva. Priprčiljivi so tudi izvrtni metri minkskih vrtn, saj so se povečali od 10.000 metrov na leto v začetku na 840.000 metrov leta 1985. Največ metrov so izvrtni v letih 1981 in 1982 in sicer kar 1150.000 metrov. Realizacijo so v temeljni organizaciji uspeli nekajkrat povečati, v letu 1985 pa predstavljajo najuspešnejšo temeljno organizacijo GZL v minulem letu.

TOZD Vrtno-minerska dela lahko z razpoložljivo mehanizacijo in kadri letno izvrta in razstrelji milijon ton minkskih vrtn. To jo postavlja med vodilne tovrstne organizacije v državi.

Kako je potekal njen tehnološki razvoj, kako se je opremijala in kadrovske usposobljala?

Razvoj
Silvan Bačar, direktor TOZD VMD: »Hiter razvoj gradbeništva, gradbene mehanizacije in del v industriji gradbenega materiala, je narekoval uvedbo novih metod dela tudi na področju vrtnja in miniranja.

Sledili smo tem zahtevam in z uvedbo vrtnja večjih premerov (več kot 60 milimetrov) uvedli masovno miniranje, kar je pomenilo prilagoditi se zahtevam, pa miniranje velikih količin kamnitega materiala z enkratnim odstrelom. Velika količina enkratno aktiviranega razstreliva pa ima tudi stranske škodljive učinke, ko se del energije reflektira v obliki potresa in razmeta miniranega materiala. Pri tem je potrebno miniranje izvesti tako, da dosežemo zadovoljivo granulacijo ob upoštevanju čim večjega zmanjšanja nezaželenih vplivov miniranja (potres, razmet). Vse to velja upoštevati še posebno tedaj, ko izvajamo dela v neposredni bližini urbanega okolja. Da vsemu temu sledimo, pa poleg znanja, pridobljenega iz izkušnej visokostrokovnega kadra stalno dopolnjujemo na tečajih in posvetovanjih ter s spremljavo dosežkov na področju tehnike razstreljevanja, vse to stalno prenašamo na kadre, ki se na novo zaposlijo pri nas.

Opremljanje

Že takoj za začetku je bilo bistveno, da se ustrezno opremimo. Takrat smo imeli domače rotacijske garniture J-600, kvaliteten premik je pomenila nabava lahkih vrtnih garnitur na kolesih tipa Böhler, po letu 1970 pa smo prešli na visoko učinkovite samohodne vrtnalne garniture z zunanjim kladivom vrste Gardner-Denver, Atlas-Copco, Joy, Demag in v zadnjem času na hidravlične garniture z zunanjim kladivom tipa Tamrock. Trenutno obratujemo s 30 vrtnalnimi ekipami, ki delajo na širšem področju Jugoslavije.

KADRI

V začetku izvajanja del vrtnja in miniranja smo bili vezani predvsem na obstoječe kare v okviru GZL, ki so bili pripravljene ukvarjati se z novo tehnologijo na področju minerske tehnike. Kasneje smo začeli s kadrovanjem tehničnega kadra, tehnikov in inženirjev in to zlasti rudarske stroke. Ostali delavci v temeljni organizaciji so v glavnem vrtnalci, ki so končali poklicno šolo ali pa so si delovne izkušnje pridobili z usposabljanjem ob delu v našem zavodu. Trenutno zaposluje 133 vrtnalcev, 35 tehnikov, 7 delavcev z višjo strokovno izobrazbo, 10 diplomiranih inženirjev in enega magistra.

Nova dejavnost, vrtnje in miniranje, ki so jo začeli razvijati v Geološkem zavodu poleg tedanjega strukturnega gobinskega vrtnja in dejavnosti na področju geologije, je vplivala na intenzivnejšo izgradnjo sodobnih cest, s tem v zvezi pa tudi na popolno spremembo tehnologije izdelave večjih usekov in zasekov v razgibani pokrajini. Potrebe masovnega miniranja so zahtevale tudi večjo porabo eksplozivna saj so prej pri miniranju le redkokdaj uporabljali večje količine razstreliva pri enkratnem odstrelu, sadaj pa po 6 ton in več. Hitrejša izgradnja cest in kamnolomov je zahtevala tudi večjo in močnejšo nakladalno in transportno mehanizacijo, kar je zahtevalo pospešen razvoj tehnike vrtnja in miniranja in temu je tudi Geološki zavod Ljubljana prilagodil svoj razvoj.

»Pogosto nas moti,« je dejal inž. Bačar, »da za dela vrtnja in miniranja ni odgovorjajoče projekte dokumentacije, za kar bi moral poskrbeti investitor. Potrebno bo še veliko naporov, da bo ta potreba postala pravilo in da bo že projekt izgradnje cest oziroma drugih objektov ustrezno rešil tudi tehnološko del vrtnja in miniranja.«

HELENA ŠENICA

Stanovanjsko poslovna stavba na vogalu Partizanske in Mejske ceste v Mariboru se je takorekoč v trenutku umaknila bodoči cesti.

Foto: PETER KLOPČIČ